

Foto: Guldborg Søvik

Status og råd

Sjøkreps langs kysten fra Hvaler til 62°N inkluderes i bestandene i Skagerrak og Norskerenna, som vurderes årlig av ICES. Sjøkreps langs norskekysten nord for 62°N overvåkes ikke og vurderes heller ikke av ICES. I Skagerrak og Norskerenna er overvåkingen hovedsakelig basert på svenske og danske data. I norske kyst- og fjordområder foregår sjøkrepsfisket hovedsakelig med teiner, menysten teinefisket eller det voksende fritidsfisket omfattes av elektroniske fangst dagbøker. Det er derfor vanskelig å si noe om statusen til sjøkreps langs norskekysten.

Fiskeri

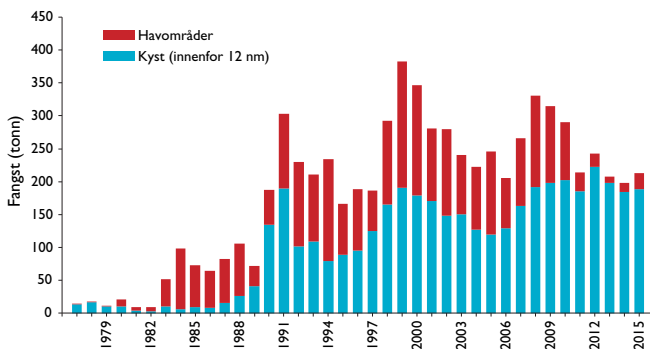
Sjøkreps fiskes med teiner og sjøkrepstrål, men en del tas også som bifangst i reke trål. I 2015 ble det landet 195 tonn sjøkreps fra norskekysten (områder innenfor territorialgrensen), en oppgang fra 2014. Foreløpige tall for 2016 er 232 tonn. Inntil nylig var de norske landingene noenlunde likt fordelt på hav- og kystområder, men landingene fra havområdene har siden 2011 bare vært en brøkdel av kystlandningene, særlig i Nordsjøen.

Sjøkreps fiskes langs norskekysten nord til Vestfjorden. Fra 2006 og frem til i dag har den største andelen av kystkrepset kommet fra Skagerrakkysten (36–65 %). Unntaket var 2013 da den største andelen kom fra Møre og Trøndelag. Landningene derfra har økt frem til 2016, da det ble landet 73 tonn (foreløpige tall). I dette området fiskes det kun med teiner. Landningene fra Helgelandskysten og Vestfjorden er marginale.

Teinefisket etter sjøkreps har blitt svært populært blant fritidsfiskere. Langs enkelte kyststrekninger florerer det med krepseteiner. Siden det er åpent for fiske hele året og fisket ikke er regulert på andre måter enn at fritidsfiskere kun kan fiske med 20 teiner, er det en allmenn oppfatning blant krepsefiskere at bestanden beskattes hardt i kystfarvannet. Havforskningsinstituttet samlet inn data fra fritidsfisket på sjøkreps i 2013 og 2014.

Forvaltning

Det norske sjøkrepsfisket reguleres av konsesjons- og utøvelsesforskriftene. Det fastsettes ingen kvoter. Minstemål er 13 cm. I Nordsjøen ble maskevidde i bunntral økt til 120 mm i 2004. I Skagerrak ble det innført nye tekniske reguleringer i 2013 som del av en ny avtale mellom Norge, Sverige og Danmark. I dette området kan man benytte maskevidde ned til 70 mm dersom det brukes sorteringsrist i trålen og kvadratmasker i fiskeposen. Innenfor 4 nautiske mil er det ikke påbudt med sorteringsrist så lenge det benyttes kvadratmasker.

Norske sjøkrepsfangster fra norskekysten (definert som områder innenfor territorialgrensen) og åpne havområder. Tallene for 2016 er foreløpige. Kilde: Fiskeridirektoratet.

Norwegian Nephrops catches (tonnes). The 2016 numbers are preliminary. Source: The Norwegian Directorate of Fisheries.

Sjøkreps – *Nephrops norvegicus* – Nephrops
Andre navn: Bokstavhummer, keiserhummer, rekekonge

Familie: Nephropidae

Maks lengde: 24–25 cm

Levetid: Opptil 15 år

Leve- og gyteområde: Vestlige Middelhavet og Nordøst-Atlanteren fra Marokko til Troms, og rundt Island og Storbritannia.

Gytetidspunkt: Om sommeren

Føde: Krepser, bløtdyr, børstemark og åtsler

Særtrekk: Sjøkreps gjemmer seg i hulene sine på dagtid, og eggbærende hunner går sjelden ut. Fangstene varierer derfor gjennom døgnet og domineres av hanner.

Nøkkeltall:

KVOTERÅD 2017: Ingen råd for sjøkreps i norske kystfarvann.

KVOTE 2016: Ingen norske kvoter.

FANGST 2015: Norskekysten: 195 tonn.

NORSK FANGSTVERDI 2015: Norskekysten: ca. 23 millioner kroner.

Fakta om bestanden:

Sjøkreps lever på 20–800 m dyp, på bløtbunn av sandblandet mudder eller leire hvor den graver huler 20–30 cm ned i sedimentet. Voksne sjøkreps er stedbundne. I hvor stor grad de frittflytende larvene spres mellom bestandene vet man lite om. Sjøkrepsen har en blekloransje farge. Navnet Nephrops, “nyreøyne”, kommer fra de nyreformede øynene. Hunnen gyter om sommeren og bærer de 1 000–5 000 eggene under halen i 8–9 måneder. Larvene driver fritt i sjøen i opptil 60 dager før de bunnslår. Sjøkreps jakter om natten, og gjemmer seg i hulen sin om dagen. Sjøkrepsen er altetende og tar krepser, bløtdyr, børstemark og åtsler. Selv blir den spist av mange arter bunnfisk, for eksempel torsk. Forekomst av sjøkreps i Middelhavet og Adriaterhavet viser at arten trives under relativt høye temperaturer og derfor trolig kan tilpasse seg temperaturøkninger i dens mer nordlige leveområder.